

OLULISEMAT KULTUURIMINISTEERIUMI 2020. AASTA TÖÖPLAANIST

Strateegiadokumendi „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2030“ koostamine

Kehtiva kultuuripoliitika alusdokumendi „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ („Kultuur 2020“) tähtpäev on saabumas. 2018. aastal alustas Kultuuriministeerium uue alusdokumendi koostamist. Protsessi kõige sisulisem osa jäi 2019. aastasse, mil ministeerium kaasas uute kultuuripoliitiliste eesmärkide sõnastamiseks eri valdkondade esindajaid üle Eesti. Kokku oli aruteludesse kaasatud üle 500 inimese. Ülesandena jäid kõlama riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste palgaerisused, vajadus vähendada regionaalset ebavõrdsust ning laiendada programmi „Teater maal“ analoogi teistesegi valdkondadesse, samuti suur info üleküllus ja turunduse keerukus. Plaani kohaselt on uue alusdokumendi eelnõu kavas Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks esitada 2020. aasta esimeses pooles.

Strateegiadokumendi „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ lõpparuande koostamine

Valitsus kiitis „Kultuur 2020“ dokumendi heaks 2013. aasta novembris ning Riigikogu 2014. aasta veebruaris. Põhialuste dokument andis suunad Eesti kultuuri arendamiseks aastast 2014 aastani 2020. Kuna alusdokumendi tähtpäev on saabumas, koostab Kultuuriministeerium senise „Kultuur 2020“ lõpparuande, mis vaatleks perioodi 2014–2020.

Digikultuuriaasta 2020

2020. aastat tähistatakse Kultuuriministeeriumi eestvedamisel digikultuuriaastana. Aasta ettevõtmisi korraldavad ühistööna Muinsuskaitseamet, Eesti Rahvusringhääling ja Eesti Rahvusraamatukogu.

KUNSTID

Etendusasutuse seaduse muutmise seaduse väljatöötamine

Jätkub etendusasutuse seaduse muutmine, sest kehtiv seadus ei ole enam heas kooskõlas teatrivaldkonnas aastate jooksul toimunud muutustega.

Muudetav seadus peab kõigile valdkonna asutustele looma selguse, kuidas, miks, millele ja millises mahus saab toetusi taotleda. Muutmise käigus korrastatakse etendusasutuste rahastamissüsteemi, täpsustatakse muusikavaldkonna eripärasid, uuendatakse uusi toimimisprotsesse silmas pidades seadusesätteid ning viiakse kooskõlla teiste seadustega. Lisaks tuleb üle vaadata kogu esituskunstide valdkonna teoste säilitamine.

Seaduse muutmise eelnõu on kavas valitsusele esitada septembris.

Meediateenuste seaduse muutmise seaduse eelnõu koostamine

Euroopa Liidus lõppes 6. novembril 2018 enam kui kaks ja pool aastat väldanud protsess audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi uuendamiseks. Direktiiv ajakohastab Euroopa audiovisuaalmeedia teenuste regulatsioone lähtudes turul toimunud muudatustest, säilitades samas direktiivikeskse „asukohamaa“ põhimõtte. Selle kohaselt peab meediateenuste osutaja lähtuma üldreeglina vaid ühe riigi ehk oma asukohamaa õigusest, mitte kõigi liikmesriikide õigusest, kus ta meediateenust osutab.

Direktiiv muudab meediateenuste osutajatele ehk teleringhäälingutele ja tellitavate teenuste pakkujatele reklaami osutamise reeglid senisest paindlikumaks ning täpsustab kohaldatava õiguse kriteeriume. Lisaks loob direktiiv eraldi reeglistiku videote jagamise platvormidele (Youtube jt), tugevdab alaealiste kaitset neid kahjustava sisu eest, aitab senisest enam edendada Euroopa audiovisuaalseid töid ning loob õigusliku raamistiku meediateenuste regulaatorasutuste toimimiseks.

Eesti on kohustatud direktiivi oma siseriiklikusse õigusesse üle võtma 21 kuu jooksul direktiivi jõustumisest ehk 2020. aasta septembriks.

KULTUURIVÄÄRTUSED

„Kultuuripärandi digiteerimine 2018–2023“ tegevuskava 2020. aasta tegevuste elluviimine

Nii strateegiadokument „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ kui ka „Eesti infoühiskonna arengukava 2020“ seavad eesmärgiks väärtusliku kultuuripärandi digiteerimise ja vajaduse tagada veebis loodud kultuuripärandi talletumine, kättesaadavus ja kogutud kultuuripärandi pikaajaline säilivus. 2019. aastal alanud valdkondade ülene dokumentide, trükiste, kunsti, esemete, filmide ja fotode suuremahuline digiteerimine jätkub 2020. aastal. Lisaks jätkatakse pärandi pikaajalise säilitamise ja kättesaadavaks tegemise taristu arendust.

Põhja-Eesti ja Lõuna-Eesti muuseumide ühishoidlate arhitektuurivõistluste lähteülesannete väljatöötamine

Muuseumide ühishoidlad peavad tagama riiklike muuseumikogude pikaajalise säilimise ja parema kättesaadavuse huvilistele. Planeeritav investeering lahendab 22 muuseumikogu (kokku ligi 3 miljoni museaali) ja Eesti Hoiuraamatukogu kogude hoiustamise probleemid. Samas ei kavandata ühishoidlaid kui lihtsalt laoteenust pakkuvaid asutusi. Need saavad olema museaalide säilitamiseks vajalike teenuste kompetentsikeskused, kus museaale mitte ainult ei hoita, vaid ka digiteeritakse, restaureeritakse ja konserveeritakse ning kuhu pääsevad oma valdkonna uurijad mugavalt ligi.

Arhitektuurivõistluse lähteülesanded valmivad veebruariks.

Muuseumide organisatsiooniline ümberkorraldamine

Eesti Arhitektuurimuuseum, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum, Viljandi Muuseum, Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum ja Tartu Kunstimuuseum lõpetavad 2020. aastal

oma tegevuse riigiasutusena ning alustavad tööd uues vormis sihtasutusena. Sellega on Kultuuriministeeriumi haldusalas muuseumivõrgustiku korrastamine lõpule viidud.

Rahvaraamatukogu seaduse väljatöötamiskavatsuse koostamine

Rahvaraamatukogu kui kohaliku omavalitsuse asutuse korralduse alused on reguleeritud 1998. aastal jõustunud rahvaraamatukogu seadusega. Infoühiskond on aga kiiresti arenenud ja elanike infovajadused muutunud. Seepärast ei ole kehtiv seadus enam piisavalt paindlik ega võimalda arendada rahvaraamatukogude võrku ja pakutavaid teenuseid. Kehtiv seadus ei kirjelda näiteks e-väljaannete hankimise ning laenutuse korraldust. Ühtlasi vajavad täpsustamist riiklikku toetust saavate maakonnaraamatukogude ülesanded ning loomist vajab rahvaraamatukogudele kesksete teenuste arendamist ja haldamist toetav keskus, mis toetaks ühtsete e-teenuste arendust Eesti raamatukogudele ja nende lugejatele.

Seaduseelnõu koostamisel püütakse leida uusi koostöövõimalusi raamatukoguvõrgu ning teenuste arendamiseks, muuta raamatukogus pakutav tänapäevasemaks ning lugeja soovidele vastavaks.

Rahvaraamatukogu seaduse eelnõu on plaani kohaselt koostatud ja läbinud kooskõlastusringi detsembriks.

Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste 2014–2021 kultuuripärandi osa „Muinsuskaitsealad ajaloolistes linnakeskustes“ rakendamine

Kultuuriministeerium rakendab Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra finantsmehhanismide programmis „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ kultuuripärandile suunatud meetet „Muinsuskaitsealad ajaloolistes linnakeskustes“.

Taotlusvoorst rahastatakse Haapsalu, Kuressaare, Lihula, Paide, Pärnu, Rakvere, Viljandi, Valga ja Võru linna muinsuskaitsealadel asuvatele hoonetele uue funktsiooni andmist ja restaureerimist. Toetuse abil restaureeritakse ja võetakse tühjana seisvad või alakasutatud hooned kasutusele kohaliku kogukonna vajadusteks. Eesmärk on tuua muinsuskaitsealale inimesi ning elavdada seeläbi väärtuslikke linnakeskusi. Eesti ja Norra omavalitsused saavad vahetada aga vastastikku kogemusi ning kasvatada kogukondade ja kohalike omavalitsuste teadlikkust pärandihaldusest ja vanalinnade kasutusvõimalustest kohaliku arengu mootorina.

Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kultuuripärandi osa on rakendatud märtsiks.

Analüüs ja ettepanekud laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide rahastamise ning kollektiivi juhtide töötasude edaspidiseks toetamiseks

Mõttekoja Praxis 2019. aastal läbi viidud uuringust avaldus, et laulu- ja tantsupidude kestmine praegusel kujul ei pruugi olla iseenesestmõistetav. Selgus, et juhendajate põud terendab juba nähtavas tulevikus, 35% juhendajatest on 54-aastased ja vanemad, samas kui alla 35-aastasi on vaid 15%. Enamik (77%) juhendajatest tunneb, et nende töökoormus pole saadava tasuga vastavuses. Juhendamistöö ei paku piisavat töötus- ja ravikindlustuse kaitset. Ülekaalus on tähtajalised lepingud, mis jätavad juhendajad mitmeks kuuks ilma sotsiaalse kaitseta. Kohati lepingulised suhted üldsegi puuduvad.

Koostöös valdkonnaga töötatakse jaanuariks välja põhimõtted ja süsteem kollektiivjuhtidele ametipalga kindlustamiseks.

KULTUURILINE MITMEKESISUS

Kultuurilise mitmekesisuse valdkonna võimekuse ning arengu tagamine

Aasta lõpus lõpeb kultuurilise mitmekesisuse valdkonna üks alusstrateegiatest, „Lõimuv Eesti 2020“. Seetõttu jätkatakse lõimumise jätkuarengukava koostamist, mis peab jõudma valitsusse aasta teises pooles.

Ka on 2020. aastal kavas alustada integratsioonimonitooringu läbiviimist, et saada infot lõimumisvaldkonna olukorra ja arengute kohta.

Jätkatakse koostööd kohalike omavalitsustega, kes võiksid tulevikus veelgi enam panustada lõimumis- ja kohanemisteenuste elluviimisse.

Kultuurilise mitmekesisuse tugevdamine

17.–19. juunini toimub Tartus 8. soome-ugri maailmakongress. Eesti Rahva Muuseumis toimuva kongressi teema on „Kultuurimaastikud – keel ja meel“. Kultuuriministeeriumi juures tegutseb maailmakongressi ettevalmistav töörühm.

Üksteisemõistmise suurendamine

Lisaks kultuurilist mitmekesisust tutvustavatele sündmustele ja tähtpäevadele – sh lõimumispreemiate jagamisele ning aasta kodaniku autseremooniale – korraldatakse Eesti erinevates piirkondades kohtumisi, et tutvustada lõimumise ja kohanemiseiga seotud teemasid ning arutleda ja vastata inimeste küsimustele.

Teistest rahvustest inimeste eneseteostuse toetamine

Nii eneseteostuseks kui ka osalemiseks Eesti ühiskondlikus elus on hädavajalik eesti keele oskus. Täiskasvanute keeleõppesse viiakse sisse täiendavad kvaliteedimehhanismid ning koostöös Riigikantselei innotiimiga tehakse läbi teenusdisaini programm, et tõsta oma tegevuste tulemuslikkust ning sihtrühma rahulolu.

Koostöös Rahandusministeeriumiga tehakse näidisprojekt, mille eesmärk on pakkuda eri rahvusest üliõpilastele praktika abil võimalusi teostada end avalikus sektoris. Jätkatakse pikaajaliste õpilasvahetuste elluviimist.

Tihe koostöö rahvuskaaslastega ning tagasipöördumise sujuv korraldamine

Koostöös rahvastikuminiistri bürooga panustatakse Globaalse Eestluse Programmi väljatöötamise, Integratsiooni Sihtasutuse poolt välismaal tegutsevate eesti kultuuriseltse ja tagasipöördumist toetavate teenuste rakendamisse ning infovahetuse suurendamisse rahvuskaaslastega Global Estonian portaali kaudu.

SPORT

Strateegiadokumendi „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ elluviimine

Spordipoliitika põhialused kehtivad aastani 2030. See, kuidas strateegiadokumendiga rakendatud tegevused on kaasa aidanud spordivaldkonnas seatud eesmärkide saavutamisele, vaadatakse üle igal aastal. Aruanne aasta jooksul ellu viidust esitatakse valitsusele novembris, kultuuriminister peab spordi aastakõne Riigikogus detsembris.

Liikumisaktiivsuse edendamiseks valdkondadeüleses koostöös osalemine ja selle korraldamine

Liikumisharrastuse edendamiseks teeme koostööd teiste ministriumidega (ennekõike Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sotsiaalministeeriumiga) ja spordiorganisatsioonidega. Lisaks osaleme rahvastiku tervise arengukava juhtrühma töös.

Team Estonia toetusmeetme rakendamise analüüsimine ja vajadusel ettepanekute väljatöötamine

Team Estonia on Eesti tippporti edendav projekt, millega toetatakse sportlasi ja tagatakse neile vajalikul tasemel ettevalmistus medalite võitmiseks olümpiamängudel ja teistel tiitlivõistlustel. Edu suurvõistlustel hoiab Eesti spordi maailmakaardil, toob meie riigile tuntuust ning avaldab positiivset mõju elanikkonna sportimisele.

Kultuuriministeerium toetab projekti Eesti Olümpiakomitee kaudu alates 2019. aastast. Praeguse olukorra analüüs viiakse läbi oktoobriks.

Regionaalsete tervisespordikeskuste arendamine

Jätkub regionaalsete tervisespordikeskuste arendamine. Taotlusvooru periood on aastad 2019–2022. Igas Eesti maakonnas toetatakse kuni kahte tervisespordikeskust.

Maakonna spordiliitude toetussüsteemi arendamine

Kultuuriministeeriumi 2019. aastal tehtud analüüsi kohaselt on maakonna spordiliitude ja kohalike omavalitsuste koostöös olulist potentsiaali, et spordiliidu töö liikumisharrastuse edendamisel ja maakonna spordielu rikastamisel oleks kohalikul tasandil tulemuslikum. Samuti on reeglina kohalike omavalitsuste panus riigipoolsetest toetustest oluliselt väiksem. Kohtumised kohalike omavalitsuste liitude ja/või maakondlike arenduskeskustega leiavad aset 2020. aasta esimeses pooles, et tutvustada tehtud analüüsi ning arutada spordiliidu rolli ja võimalikke muudatusi toetussüsteemi arendamisel.

Spordiklubidele ja spordikoolidele loodud maksusoodustuste analüüs ning vajadusel muudatusettepanekute esitamine olukorra parandamiseks

Analüüsitakse, millised maksusoodustused kehtivad spordiklubidele ja spordikoolidele seniajani. Ülevaade on koostatud ja vajadusel muudatusettepanekud esitatud maiks.

Spordivõistlustega manipuleerimise vastasele tegevusele kaasaaitamine

Spordivõistluste ja ennekõike nende tulemustega manipuleerimine ohustab tugevalt sporti ja ausat mängu. Pärast spordiseaduse vastuvõtmist 2020. aastal sõlmib Kultuuriministeerium Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA-ga lepingu, mille kohaselt täidab viimane spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse riikliku kontaktpunkti haldusülesandeid. Kultuuriministeerium alustab ka ettevalmistusi, et liituda spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse riiklike platvormide mitteametliku koostöövormiga ehk nn Kopenhaageni grupiga. Vajadusel kutsub Kultuuriministeerium kokku riikliku platvormi, kuhu kuuluvad seotud ministeeriumid, spordiorganisatsioonid, õiguskaitseorganid jt. Ametliku spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse konventsiooni töörühmaga liitumiseks peaks Eesti liituma ka Euroopa Nõukogu konventsiooniga, milleks jätkatakse läbirääkimisi Euroopa Liidu tasandil. Spordivõistlustega manipuleerimise vastases võitluses lähtub Kultuuriministeerium juba praegu Euroopa Nõukogu konventsioonist, sest Eesti toetab selles välja toodud põhimõtteid.